

meget større som et andet Sted, og Maaden at fabrikere paa kan i Sverrig ved de store Fabriker og derved, at de have Stove ligeved, gjøres dem saameget lettere, at det ikke i visse Tilfælde med Rimelighed kan produceres her i Landet til samme Pris, men at dette Erhverv oprives. Nu kan det ærede Medlem sige; „Javel, det Erhverv lade vi saa oprives, værsgod!“ Det er Modsatningen, det vil jeg ikke være med til uden i alt Fald gennem en saa lempelig Overgang, at jeg kan se, at jeg ikke kaster en hel Række Haandværkere uden Erhverv ud paa Gaden; der maa og bør i alt Fald indrømmes dem nogen Friid til at kunne gaa over i de andre Stillinger, som det ærede Medlem selv indrømmede, at det maatte blive nødvendigt for dem at gaa over til, naar fremmed Produktion tvang dem ud af deres hidtilværende.

Bille: Maa jeg bede om Ordet for en for Bemærkning som Svar til det ærede Medlem, der nu talte.

Formanden: Det ærede Medlems korte Bemærkning før udstrakte sig noget for langt, til Forurettelse for senere Talere. — Det ærede Medlem for Skanderborg Amts 1ste Valgkreds, har Ordet.

Vajer: Af de Lovforslag, som ere forelagte i denne Samling, er der maaske ikke et eneste, der rører saa nær ved den økonomiske Side af Arbejdsagen, som dette, og jeg vil derfor haabe, at det ved denne Leilighed maatte vise sig, at Thinget har alvorlig Villie til at gjøre noget i denne Retning. Det er en Sætning, som jeg ikke tror med Rette kan modsiges, at af alle Beskatninger er der ingen, som hviler saa uretfærdig paa Arbejderklassen som Soldbeskatningen. Det, som det først og fremmest gjælder om, at have for at ophjælpe Arbejderklassen i den Henseende, er naturligvis Beskyttelsen. Dette er et meget elastisk Begreb, skal jeg indrømme, men der er dog visse Ting, om hvilke Alle maa være enige. Maa jeg tillade mig at gjøre opmærksom paa en Ting, som ikke er bleven sagt her, men om hvilken jeg dog tror, at den staar klar for de Fleste, der have tænkt over Sagen, nemlig, at ved at ophæve Beskyttelsen ophjælper man Arbejdslønnen. Man har med Rette sammenlignet de beskattede Industrigrene med Drivhusplanter, og jeg tror, at dette er en god Lignelse. Det er en bekjendt Sag, at det koster meget at drive saadanne fremmede Væxter, som slet ikke have deres naturlige Rod i vor Jordbund. Der er meget Arbejde, meget Krafttab, som bindes ved disse unaturlige Industrigrene, og i det Dilemma, da denne Beskyttelse hæves, og disse Drivhusplanter falde bort, frigjøres der megen Arbejdskraft, og de derpaa anvendte Kapitaler, og de ville strømme hen til andre Steder, hvor de mere naturlig ville virke frugtbargjørende for Samfundet.

Der er blevet sagt herimod, at derved sker det, at mange Arbejdere miste deres Arbejde, og der er blevet opstillet en Sammenligning, om hvor mange der siden et vist Aar ere komne til disse beskattede Industrigrene. Jeg skal indrømme, at det er sørgeligt, at der er saa mange, der ere flyttede hen i denne Retning; men vilde det ikke være endnu sørgeligere, om vi fremdeles ved at holde paa Beskyttelsessystemet skulde lokke Flere og Flere ind i disse unaturlige Industrigrene? Og jeg tror, at det er en Grund mere til saa hurtigt som muligt, og som det er retfærdigt, at søge at slaa en Streg over denne Beskyttelse. Jeg skal gjøre opmærksom paa, at der neppe kan være saa stor Betænkning ved at gjøre dette Skridt; thi idet Toldden nedlægges eller ophæves, stiger naturligvis Skatteevnen, og det fører os nærmere til det Middel, hvormed vi skulde nedlægge Toldden mere og mere, nemlig Indførelsen af en stedse værende Formue- og Indkomstskat. — Jeg skal ikke gaa nærmere ind paa de forskjellige Satser, der ere blevne nævnte, da det vilde føre mig alfor vidt; men der er dog nogle enkelte af dem, som jeg ikke kan undlade at sige et Par Ord om. De høieste Satser af Sukker er naturligvis noget farlige at røre ved; thi det kunde jo være vanskeligt at faae Tabet dækket, hvis der skulde ske en større Nedsettelse; men jeg tror dog ikke, at man vil betænke sig paa at nedlægge dem saa meget som gjørligt, og en Grund, som navnlig er medvirkende til, at jeg antager dette, er den, at der i denne Samling er forelagt os et andet Lovforslag, det nemlig, som handler om Beskatning af Roesukkerfabrikationen. Det er maaske ikke saa ubehageligt for ældre Medlemmer i denne Sal at stemme for Loven om Roesukkerfabrikationens Beskatning, og jeg ser ogsaa, at jeg rimeligvis maa komme i den Nødvendighed at stemme derfor, men ikke desto mindre er der for nye Medlemmer, der ikke have haft Leilighed til at komme i Berøring med disse Sager, Noget, der ligesom rører sig i Ens Indre, hvorefter man, om jeg saa maa sige, faar en Slags Mobbelydelighed derfor. Det forekommer mig, at det nærmer sig eller i alt Fald kan komme til at nærme sig til en Krænkelse af den personlige Frihed, hvis vi skulde give mange af den Slags Love, naar vi se disse mange smaalige, meget strenge Bestemmelser, som jeg indrømmer ere meget nødvendige, men som ikke desto mindre findes og ere ubehagelige, disse smaalige Bestemmelser, hvorefter Tolddoppsynet stadig skal lige ind i alle Folks private Eiendom. Vi have læst i Bladene, at der hist og her i Danmark er fundet Kullag. Hvis vi nu ikke have Kultolden, hvad jeg dog haaber er temmelig stærk Stemning for, kunne vi ad Aare faae en lignende Lov, som den, der her er kommen om Beskatning af indenlandsk Roesukker, og jeg vilde derfor meget anbefale, at vi, hvis det paa nogen Maade er muligt, i denne Samling søge at faae Kultolden hævet. Der er en anden Lov, der staar i nær For-